

BELLETEN

Cilt: VII

Temmuz 1943

Sayı: 27

EKOS BARÇKAY'IN ERDEL KRALLIĞINA TAYİNİ
HAKKINDA BİR KAÇ VESİKA*Or. Prof. İ. HAKKI UZUNÇARŞILI**T. T. K. Üyesi Balıkesir Mebusu*

Kanunî Sultan Süleyman Macaristan'ı zaptettikten sonra o tarihte Macarların Erdel beği olup Bohemya kralı Ferdinandın (Şarlken'in kardeşi) rakibi bulunan Jan Zapolya (Zapolya Janos) ismindeki Banı Macar krallığına getirmek istemişti. Bu zat Macarların eski ve asil bir ailesindendi; bunun kiralığına Transilvanya ve şarkî Macaristan Banları¹ muvafakat etmiş olduklarından 936 H. 1530 da Budin'de tahta oturtularak kral ilân olunmuştu. Jan Zapolya'nın vefatından sonra yani 948 H. 1541 M. tarihinde, Macaristan Osmanlılar tarafından bir eyâlet haline konularak Zapolya'nın oğlu olup henüz pek küçük bulunan Zigsmond, Erdel² krallığına nakledilip annesi kendisine naibe tâyin edilmişti.

¹ Ban İslâvca bir kelime olup hâkim, bey, serdar, vali, manâlarına gelir (Lehce-i Osmanî ve Biyanki).

² Erdel, Karpat şubesinden Transilvanya dağlarının şimalinde ve Macaristan ile Eflak arasında yedi şehri havi bir eyalet olup şark-ı şimalisi de dağlarla tahdit edilmiştir. Lâtincesi Transilvanyadır. Burası, yüz elli seneyi mütecaviz bir zamau Osmanlıların idaresinde bir krallık olarak devam etmiştir. Erdel, 1699 da akdedilen Karlofça muahedesiyle Avusturyaya terkolundu. Buraya tayin olunan krallara altın topuzla, sancak, hil'at, sorguç ve Yeniçeri ocağı tarafından üskûf denilen serpuş verilir ve yeni kralı makamına oturtmak için bir kapıcıbaşı, iskemle ağası tayin olunurdu. (Naima tarihi c. 6, s. 318 ve Silahat tarihi c. 1, s. 132).

İşte bu tarihten itibaren Erdel veya Transilvanya beylerine *Bey* ve *Kıral* ünvanı verilmiş ve Osmanlı Devletine senevi bir haraç ve lüzumu halinde asker vermek suretiyle dahilî idarelerinde müstakil olmaları kabul olunmuştu: Erdel kralları memleket halkı tarafından intihap olunur ve krallıkları Osmanlı Hükûmeti tarafından tasdik edilirdi.

Her sene Erdel haracını İstanbula getiren Erdel Elçisi huzura kabul olunup İstanbul'da bulunduğu müddetçe kendisiyle maiyyetine günde (on yedinci asır sonlarında) bin akçe iaşe bedeli verirdi³.

* * *

1068 H. 1657 M. senesinde Devlete karşı baş kaldırmak isteyen Eflak ve Buğdan Voyvodaları azlolunup yerlerine yenileri tâyin edilmişti; fakat azlolunan Voyvodalar bu karara muhalefet edip Erdel kralı Rakoci [Rákóczi] oğluna⁴ güvenerek karşı koymak istemişlerse de Kırım Hanı tarafından gönderilen kuvvetlere mukavemet edemediklerinden Erdele kaçmışlardı. Zaten bunların muhalefetleri Rakoci oğlunun teşvikiyle olduğundan o havalî işleri karışmış ve uzun zaman devleti işgal eylemiştir.

Rakoci oğlu Yorgi veya Corc, Sultan İbrahim zamanından beri Erdel krallığında bulunmakta idi; kendisine iltica etmiş olan Eflak ve Buğdan voyvodalarını hükûmetin tehdidinden korkarak teslim etmiş ise de⁵ kendisi, devlet tarafından Venedik üzerine yapılacak olan sefere iştirak etmek istemiyerek davete icabet eylememiş, daha doğrusu korkusundan gelmemiştir.

Rakoci oğlunun emeli büyüktü. Kendisi Leh kralı olmak ve oğlunu da Erdel kralı yapmak istiyordu⁶. Bunun temini için İsveç kraliyle Eflak ve Buğdan'dan yardım istemişti; Leh kralı bunun halinden şikâyet etti ve Kırım Hanı da bunun arzusunu kırmak

³ Nimetî efendi kanunnâmesi s. 63.

⁴ Bu isim vesikalarda ve Naimada $\text{ç} = \text{c}$ ile Rakoci diye yazılıp Hammer tercümesinde $\text{ç} = \text{ç}$ ile, Silahtar tarihinde (c I, s 116, 125) ve Müneccimbaşıda (c 3 s. 717-729) Rakokçi oğlu, Evliya Çelebide Rakofci ve Rakoci (c. 5, s. 135 ve c. 6, s. 14) şekillerinde yazılmaktadır. Macarca imlası (Rákóczi) şeklindedir.

⁵ Naima c. 6, s. 318 ve Silahtar tarihi c. 1, s. 119.

⁶ Rakoci oğlu bir aralık Osmanlılar tarafından Lehistanı tehdide memur edilmişti.

için biraz hırpaladı ise de Rakoci oğlu emelinden vaz geçmedi.

Osmanlı Hükümeti şimal hudutlarında devam edip gelen karışıklığı bertaraf etmek isteyerek Venediklilere karşı devam edecek olan seferi geri bırakıp daha mühim olan Erdel işinin hallini muvafık gördü ve 1068 Ramazan 1658 Haziran tarihinde Vezir-i âzam Köprülü Mehmed paşa, serdar-ı ekremlikle o tarafa gönderildi.

Köprülü, Transilvanya'nın kilidi demek olan Yanova'yı zaptetledi; daha sonra Erdel Belgrad'ı denilen ve krallığın merkezi olan Varad veya Weissenburg alındı; bu sırada Yanova sancağının Banı yani beği ve bizim tarihlerin yazdığına göre Rakoci oğlunun defterdarı veya Başvekili olan⁷ Ekos Barçkay⁸ tarafından bir mektup gelerek bunda Osmanlı himâyesini kabul edeceğinden bahs ile orduya gelmesine müsaade olunması rica ediliyordu; bu mektuba muvafık cevap verildi. Ekos Barçkay bir takım Erdel âyanı ile Vezir-i âzaman yanına geldi; kendisine riayet gösterilip hil'at giydirildi ve Erdel krallığının tevcihi için müzakereye girişildi.

Köprülü Mehmed Paşa Erdel meselesini kökünden hemen halletmek istiyordu; Yanova'nın zaptından sonra Rakoci'nin Nemçe hududunda bulunduğu kaleye yürümek üzere idi⁹. Anadolu'da Abaza Hasan Paşa isyan edip bir çok Vezir ve Beğlerbeğiler de kendisine iltihak eylemiş olduğundan Anadolu işi ehemmiyet kesbetmiş ve bunun üzerine Padişah tarafından Sadr-ı âzam payitahta davet olunmuştu; Köprülü yeni Erdel kralı ile yapılması lâzım gelen müzakerenin esasını halledüp teferrüatını ve o tarafların muhafazasını Budin valisi Kenan Paşaya havale ile acele Edirneye gelmişti¹⁰; Yanova sahrasındaki ordugâhta bulunan ordu erkânı, ocak ağaları vesair memurların içtimaiyle cereyan eden müzakere ve anlaşma neticesinde Ekos Barçkay'ın krallığı müttefikan münasip görülerek kendi-

⁷ Bu makalenin sonundaki vesikada Ekos Barçkay'ın Başvekil ve Silahtar tarihinde ise (c. 1, s. 128) Yanova Beği ve Rakoci oğlunun defterdarı olduğu yazılıdır. Müneccimbaşı da Barçkay Ekos'un Rakoci oğlunun defterdarı mesabesinde bulunduğunu beyan etmektedir. (c. 3, s. 719).

⁸ Bu isim Naimada Barçkay Ekoş (c. 6, s. 417) Silahtar tarihinde (c. 1, s. 128) (parça Yakoş) Müneccimbaşıda Parça Yanoş (c. 3, s. 729) vesikada (Barçkay Ekoş) ve hüccette (Ekake Ekos Berçskay) ve Barçkayın mektubunda ise (Ekakeos Berçskay) suretinde yazılmaktadır.

⁹ Müneccimbaşı c. 3, s. 719.

¹⁰ Yeni Erdel kraliyle müzakere 16 Zilhicce 1068 (1658 Eylül) de bitmiş ve iki gün sonra da Köprülü yola çıkmıştı. (Silahtar c. 1, s. 141).

sine hil'at giydirilip eline krallığına mahsus altın topuz ve sancak verilip her sene Erdel krallığı haracı olarak o tarihe kadar verilen on beş bin altına yirmi beş bin daha ilâve ile kırk bin altın ve Erdel seferi masrafı için de bin kese tazminat vermeği kabul etti ve bundan başka Şebeş (Sebes) ve Lugoş (Lugos) un Osmanlılarda kalmasına muvafakat eyledi. 1068 Zilhicce 16 (15 Eylül 1658)¹¹.

Abdi Paşa vekâyinamesiyle Silâhtar tarihi, Osmanlı muhasarası ve Budin valisi Kenan Paşa ile Ekos Barçkay arasındaki müzakerenin beş madde üzerine cereyan eylediğini yazarlar¹². Birinci madde Varat kalesinin tahliyesiyle teslimi ve Şebeş ve Lugoş ve Franç'in tahliyesi olup yeni kral bunlardan Sebes ile Lugoş'un teslimi ile diğerlerinin Erdel'de kalmasını temin eylemiştir; ikinci madde Yanova'nın teslimi idi; kral eskiden beri Türklerin elinde bulunan burayı teslimine muvafakat etmiştir. Üçüncü madde Solnuk sancağında bulunup itaat etmiyen bir kısım halkın itaatlerinin temini maddesi idi. Dördüncü madde de Rakoci oğlunun ortadan kaldırılmasına aitti. Son madde ise Erdel seferi münasebetiyle istenilen tazminat olup kral bunu da kabul etmiş ve kendisi bir mikdar asker ve iskemle ağasiyle merkezi olan Erdel Belgrad'ına (Varat) a gönderilmiştir.

* * *

Kıral Ekos Barçkay bu mevkide rahat edememiş ve evvelâ rakibi olan Rakoci oğliyle ve daha sonra diğer rakiplerle uğraşmağa mecbur olmuştur. Rakoci oğlu, Nemçe İmparatorunun teşvik ve yardımıyla faaliyete başlamış ve bu yüzden Erdel işi uzamıştır. Barçkaya yardıma, Bosna valiliğinden Budin valiliğine naklolunan Seydi Ahmed Paşa memur edilmiştir; bu zat, Rakoci'nin faik kuvvetlerine karşı Demirkapı ve Kolojvar'da yaptığı iki mühim muharebede Rakoci oğluna galebe çalmış ve Rakoci oğlu Kolojvar muharebesinden mecruh olarak kaçmıştır (1070 Ramazan)¹³. Er-

¹¹ Bu kaleler hakkında Evliya Çelebide mufassal malûmat vardır. (c. 5, s. 405. c. 6, s. 17. 98).

¹² Vekayinâme varak 53 ve Silâhtar tarihi c. 1, s. 130.

¹³ Rakoci, Seydi Ahmed Paşa ile yaptığı Kolojvar muharebesinde mağlup ve üç yerinden yaralı olarak merkezi olan Varat kalesine kaçtı ve 26 Ramazan 1070 tarihinde ölecek cesedi ailesinin medfun bulunduğu yere naklolunurken Seydi Ahmed Paşa'nın gönderdiği Sarı Hüseyin Paşa kuvvetleri tarafından elde edilip ordu karargâhına getirilmiş ve Seydi Ahmed Paşa başını kesip devlet

del'de bu hâdiseler cereyan ederken 1060 Zilkadesinde (1659) Erdel işinde parmağı olan Nemçe İmparatorundan elçi gelerek İmparator Rakoci oğlu'nun afvini rica etmiş ise de kabul edilmemiş ve Erdel'e Kaptan-ı derya Köse Ali Paşa memur edilmiştir (1070 H. 1660 M.). Ali Paşa büyük bir himmetle ve kırk beş gün muhasaradan sonra Erdel'in merkezi olan Varat (Erdel Belgradı) kalesini zapt ile Barçkay'ı tekrar kırallık makamına oturtmuştur (1070 Zilhicce 1660 Ağustos).

Ali Paşa'nın avdetini duyan ve Rakoci oğlu'nun müdir-i umuru bulunup anın yani Rakoci oğlunun Seydi Ahmed Paşa muharebesinde aldığı yaradan vefat etmesi üzerine faaliyete geçen Kimni veya Kimyanoş [kimjānos]¹⁴, Erdel'i Avusturyalıları zaptettirmek için otuz bin kadar kuvvetle oraya gelmişti, bu zat Erdel'in tanınmış beylerinden olduğundan halk kendisine itaat etmiş ve Ekos Barçkay da bir kaleye çekilmişti. Kimyanoş, Ekoş Barçkay'ı amanla elde edip öldürmüş ve Erdeli zapt ile¹⁵ krallığın kendisine verilmesini istirham yollu serasker Köse Ali Paşa'ya mektup göndermişti; Ali Paşa buna karşı, oğlunu rehin olarak gönderirse arzusunun kabulüne vesiledir diye cevap yolladı ise de bir haber çıkmamıştı. Bunun üzerine Ali Paşa, İlkbaharda Erdel'e girip Kimyanoş'a tebaiyet eden şehir ve kasabaları zaptetmiş ve Erdel halkının mütemedlerinden Apafi Mihal'ı Erdel'e kral nasbetmiştir; bu vaziyet üzerine bir iş göremeyeceğini anlıyan Kimyanoş, Nemçeye çekilmeğe mecbur olmuştur.

Apafi Mihal, sabık kral Barçkay gibi tehlikeli bir vaziyete düşmemek için Serdar Ali Paşa'dan, kendi maiyyetinde bulunmak

merkezine göndermiştir. (Müneccimbaşı c. 3, s. 730, 732) Evliya Çelebi, Rakoci'nin annesinin bulunduğu Namin veya Namir kalesinde yaralı olarak vefatını yazar ise de (c. 7, s. 421) cesedinin elde edilerek başının kesildiğine dair bir şey söylemez.

¹⁴ Bu isim Naimada (c. 6, s. 426) Külbanoş, Evliya Çelebide (c. 6, s. 13) Kimin Yanoş, Vakayinâme (varak 62) ile Raşit tarihinde (c. 1, s. 11) de Kimyanoş ve Silâhtar tarihinde (c. 1, s. 191) Kilyanoş diye yazılmaktadır. Naimanın yazdığına göre Kimyanoş 1067 H. 1657 M. senesinde Rakoci ile beraber Kırım Hanı kuvvetleri tarafından mağlûp edilip Rakoci kaçmağa muvaffak olmuş ise de bu, esir düşmüş ve sonra Eflak Voyvodası Civan Bey tarafından yüz bin altın fidye-i necat verileceği vadiyle oradan alınarak Erdele Rakoci oğlu'nun yanına kaçırılmıştı.

¹⁵ Vakayinâme (varak 92) ve Raşit c. 1, s. 11, 12.

üzere bir miktar Türk askeri istemiş o da bir Beğlerbeği kumandasında asker bırakmıştı; filhakika Kimyanoş kıştan istifade ile Erdel üzerine geldi ise de orada bırakılan Türk askeriyle arkadan yetişen Serdar kuvvetlerine karşı mağlûp ve maktul oldu ve 1071 H. 1660 M. senesinde Erdel işi bu suretle muvakkaten sona erdi; çünkü Avusturyalılar burayı daima tahrik ettikleri için bu hal 1073 Ramazan H. 1663 Nisan senesinde Avusturya'ya sefer ilân edilmesinin başlıca sebeplerinden birini teşkil etti¹⁶.

Tarihlerimizden alınan Bu kısa mütaleadan sonra Erdel kralı Rakoçi oğlu'nun isyanı ve yerine kral tâyin edilen Ekos Barçkay'ın krallığa tâyini hakkındaki vesika, muahede şartları ve Barçkay'ın ahdı mutazammın verdiği mektup suretlerini aşağıya yazıyorum:

Rakoci oğlu'nun isyanı üzerine yeni Erdel Beği Ekos Barçkay'a hitaben gönderilen ve asf kralın mal ve eşyalarının zaptını mutazammın olan hüküm sureti¹⁷.

حاليا اردل حاکمی اولان (isim yeri açık) حتمت عواقبه بالخیره حکم که
بوندن اول اردل حاکمی اولوب عصیان ایلیان راقوچی اوغلی کورکینک عصیانى ظهور
ایلسکه جمله اموال و ارزاق و املاک و اشیاسی و ذمده اولان اشیاسی طرف میردن اخذ
و قبض اولونمق باینده فرمان عالی صادر اولمتین وجه مشروح اوزره امرشریف یازیله
دیو تذکره ویریلدی فی ۱۷ ذی الحججه سنه ۱۰۶۸

Hâliyâ Erdel hâkimi olan (isim yeri açık)¹⁸ hutimet avakibühû bilhayre hüküm ki:

Bundan akdem Erdel hâkimi olup ısyan eyleyen Rakoci oğlu korkinin ısyanı zuhur eylemekle cümle emvâl ve erzakı ve emlâk ve eşyası ve zimemde olan eşyası taraf-ı mîrîden ahz ve kabzolunmak bâbında ferman-ı âli sâdir olmağın veçh-i meşruh üzre emr-i şerif yazıla deyu tezkire verildi (fi 17 Zilhicce sene 1068).

* * *

“Hâliyâ Ban olan Berçkay Ekos cümle ortasında hükümet

¹⁶ Bu Erdel işi hakkında Silâhtar tarihinde mufassal malûmat vardır. Ben yukarıki hulâsayı Abdurrahman Paşa'nın Vekâyinâmesiyle, Silâhtar, Naima ve Raşit tarihlerinden aldım.

¹⁷ دفتر احکام و بروات در رکاب 14 (Divan adası sicillatı) s. 1.

¹⁸ Bu açık ismin yeni kral Ekoş Barçkay olduğu malûmdur.

verildikte teklif (alt tarafı yırtık)¹⁹:

“Hâlen fethi müyesser olan Yanova²⁰ kalesinin hudut ve sinur ve reâya ve berâyâsına vilâyet-i Erdel'de sakin olanlardan taaruz olunmayıp ve ol tarafa itaat etmekte sa'yetmiyenler ve Şebeş ve Lugoş²¹ ve ikisi beyninde olan palanga taraf-ı Hümayuna, içinde olan top ve cebhanesiyle teslim olunup kadimden muayyen olan hududuna ve hasıl olan malına Erdel tarafından dahlolunmayup reayası itaat ittirilmeğe sa'yoluna ve sonlukta (Solnuk)²² olan reâyadan Erdel tarafına gidenler giru virilüp nizâ olunmıya ve her sene virilegelen Haraç kırk bin altun virilüp noksan virilmiye ve hâla azametlû ve şevketlû Pâdişâhımızın atabe-i aliyyelerine ve sırf sefer-i zafer rehber için ancak bu sene yalnız bin kise akçe virilüp bir akçe noksan (virilmeye) ve evvel ol hazine-i âmireye teslim eyliye ve Rakoci Gorgi [yi] biinâyetillah ele gelmeğe sa'yideler ve bunlardan birisi tehir olunursa aht ve şart bozulmuş olup ıyan itmiş olalar. Rehin için kendi tarafından bir mutemed adam ve üç milletten üç nefer adam rehine alıkoyup kemal-i itaat ve inkiyat iderler ve Rakoci ve bu maddeler itmam bulunca (buluncaya kadar) bu üç rehinelere Âsitane de olalar.,,

Yukarıki şartlar hükümet tarafından yeni krala teklif edilmiş; Yanova sahrasında yapılan müzakerenin sonunda imzalanan hüccet ile bir muahedenâme tanzim edilmiştir. Muahedeyi havi hüccetin sureti aynen şöyledir:

هذه مذکورہ فی فصلها
صورة منقولہ عن اصلها

¹⁹ Bunun ne olduğu asıl metinden anlaşılmaktadır. Metne göre bu kayıd, yeni krala hükümet tarafından vaki teklif olup Ekoş Barçkay bunları kabul etmiştir.

²⁰ Osmanlılar zamanında Temeşvar eyaletinde bir liva merkezi idi) bir aralık Erdel kralları tarafından zaptolunmuştu. Köprülü Mehmed Paşa istirdat eyledi. Erdelin merkezi olan Varat veya Gros Varadin'in cenubunda ve Tunanın ayaklarından birinin üzerindedir.

²¹ Lugoş (Lugos) Temeşvarın şarkında ve Tunanın ayaklarından Temes suyunun menbaı tarafındadır.

²² Solnuk (Szolnok) Macaristanda Tays veya Tayse nehri üzerinde ve Eğri yahut Erlav ile Sekedin arasındadır; eski teşkilâtımızda Eğri eyaletinin bir sancağın merkezi idi.

حرره العبد الفقير اليه سبحانه احمد
ابن محمود القاضي باردوى هايون عفى عنهما
خادم شرع
محمد احمد [Mühür]

- 1 — الحمد لله الذى فتح القلاع و سخر البلاد و اسكن فيها المؤمنين الموحدين
- 2 — من العباد و اخرج منها الذين ظلموا و الذين طفوا في البلاد فكفروا
- 3 — بانعم الله فاكثروا فيها الفساد و الصلوة على نبيه محمد صاحب البرهان
- 4 — القاطع و على آله و اصحابه الذين جلى سيوفهم كالبرق اللامع
- 5 — بادشاه اسلام و شهنشاہ ظفر اعلام سلطان البرين و خاقان البحرين
- 6 — خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان محمد خان
- 7 — ابن السلطان ابراهيم خان ابن السلطان احمد خان خلد الله خلافة الى
- 8 — يوم الميزان حضر تيرينك طرف باهر الشرف ليردن بيك آلتش سكر سنه سنه
- 9 — واقع اردل سفرينه سردار تعيين بويورولان وزير اعظم مشير اعظم ناظم مناظم الامم
- 10 — عزتلو و سعادتلو محمد پاشا حضر تيرينك عون ربانى و نصرت صمدانى برله فتح
- 11 — ايلدكلرى يانوه قلعسى صحرا سنه صلح آتى البيانه متفقين اولوب
- 12 — ذيل كتابده مسطور الاسامى اولان وزير اعظم و امراى كرام و ميرميران
- 13 — و يكيچرى اوجاغى و آغالرى و آلتى بلوك خلقى و آغالرى و سائر ارکان
- 14 — دولت و اعيان سلطنت محضر لرنده عقد اولنان مجلس شرع شريف واجب التعظيم
- 15 — و التشريفنده ولايت اردلده واقع ملل ثلثه نك و كلاسى التماسلرى
- 16 — و عقلاى عسكرى اتفاقرلى ايله راقوجى كوركى يرينه ولايت مرقومه ده
- 17 — حاكم نصب اولنان افاكه اوس بر چصقاي نام بان مجلس مزبورده
- 18 — حاضر اولد ينى خالده بو وجهله تقرير كلام و عرض مرام ايلديكه سابقا
- 19 — اردل حاكمى اولان مزبور راقوجى كوركى ولى نعمته كفران و عصيان
- 20 — اوزره اولمق ايله عزل و رفع اولنوب سعادتلو و عظمتلو پادشاه
- 21 — عالمپناه حضر تيرينك طرف شريف لرندن بو قوللرى حاكم نصب و تعيين
- 22 — اولنفته تمهد و التزام ايلدم كه حالا وزير مشاراليه حضر تيرى
- 23 — فتح ايلدكلرى يانوه قلمه سندن ماعدا شيش و لغوش نام قلعه لرك
- 24 — دخى مفتاحلرين تسليم ايدوب و ذكر اولنان قلعه لرك ما بيننده احداث
- 25 — اولنان پلنقه لرك و كويلر دخى ذكر اولنان شيش و لغوش قلعه لرينه
- 26 — الحاق اولنوب سنور و حدودينه بعد اليوم طرفزدن بر وجهله
- 27 — تعرض و مداخله اولنماق اوزره و دخى بوسنه مبا زكده واقع
- 28 — اولان اردل سفرى مهماتى ايجون طرف سلطنت عليه دن

- 29 خرج و صرف اولنان خزینه مقابله‌سنده بیک کیسه آتجه‌ی
 — 30 آنجق بو سنهده خزینه عامره‌یه تسلیم ایتمک اوزره و دخی ولایت
 — 31 اردل خراجی ایچون بهر سنه قرق بیک آلتونی ادا و تسلیم
 — 32 ایتمک اوزره و دخی سالف‌اللیان اولان قلمه و پلقهلردن
 — 33 مرور و عبور ایدن ابناء سییل و طائفة تجار و ساثر سواکن قرا
 — 34 و پلقه‌لره طرفزدن بر طریقه اهانت و خیانت اولونماق
 — 35 و دخی مرحوم و مغفورله سلطان سلیمان خان حضرت‌تلیک عهدنامه
 — 36 هایونلرنده واقع اولان حدود و سنوردن انحراف و تجاوز اولونماق اوزره
 — 37 حضرت عیسی علی نبینا و علیه‌السلام حضرت‌تلیک شریعت شریفلی
 — 38 مقتضاسنجه ایمان غلاظ و شداد ایلیوب حکومت مزبوره‌ی
 — 39 (شر) وط مرقومه ایله قبول ایلدم دیو طوعاً اقرار ایلبدکده حاکم مزبوره‌نک!
 — 40 منوال محرر اوزره التزام و درعهده‌سین ذیل کتابده مسطورالاسامی
 — 41 اولان عظامی دولت و کبرای سلطنت اتفاقلری ایله
 — 42 وزیر مشارالیه حضرت‌تلی دخی تصدیق بیوردقلرنده ماهوالواقع
 — 43 کتب اولوندی جری ذلک و حرر فی اواسط شهرذی‌الحجة‌الشریفه
 — 44 لسنة‌ثمان و ستین و الف من هجره من له‌المز و الشرف

شهودالمحـ

سليمان پاشا الوزير والى روم ايلي حالا	محمد پاشا الوزير والى بغداد سابقا	سليمان پاشا الوزير والى روم ايلي حالا
محمد افندی رئيس الكتاب حالا	ابراهيم پاشا دفتردارشق اول حالا	احمد پاشا الوزير والى فرمان حالا
جان ارسلان پاشا ميرميران سلستره	مصطفى پاشا ميرميران قسطنونى	على پاشا ميرميران طمشوار حالا
سليمان آغا كتبخدها يكيچريان حالا	احمد افندی كاتب يكيچريان حالا	مصطفى پاشا ميرميران طمشوار سابقا
سليمان آغا سر خاصكبان	محمد آغا سر صامسونجيان	حسن آغا سر زغرجيان

حسین انا مخضر اوجاق	سایان انا سرچاوشان اوجاق	عمر انا خاصکی
محمد انا کوجک چاوش	مصطفی انا اورته چاوش	محمد انا کتخدایری
عثمان انا باش بلوک باشی	علی انا باش یایا باشی	محمد افندی امام اوجاق
مصطفی انا سباهیان	محمد انا ستا باشی	محمد انا ایکنجی بلوکباشی
ذوالفقار انا علوفجیان یسار	علی انا علوفجیان یمین	جعفر انا ساجداران
محمد افندی سنجاقدار	محمد انا غرباء یسار	علی انا غرباء یمین
سایان افندی تذکره جی نانی	ولبخان افندی تذکره جی اول	محمد انا کتخداه صدراعظم
شعبان انا سرچاوشان درکاه عالی	حسن پاشا زاده حسین بک التوقیعی	ملا احمد افندی المکتوبی
علی افندی موقوفاتی	محمد افندی محاسبه اول	محمد انا سرجه جیان درکاه عالی
		مصطفی افندی مقابله سوارى

Hazihi mezkûre fi fasliha
sûretün menkule an asliha
Harrerehül abdülfakir ileyhi sübhanehû Ahmed
ibni mahmud-ül-kazı bi orduy-ı hümâyun afâ anhümâ
Hâdim-i şerf
[Mühür] Muhammed Ahmed

1 — Elhamdülillâhillezi fetehal kılâ ve sahharelbilad ve eske-
ne fih-el-müminin-el-müvahhidin

- 2 — Minelibad ve ahrece minhellezîn zalemû vellezîne tegav filbilad fekeferû
- 3 — Bi enumillâhi feeksirû fih-el-fesad vessalâtü alâ nebiyyihi muhammedün sahibilbürhan
- 4 — -el-katı ve alâ âlihi ve eshabihillezin celâ süyüfehüm kelberkillâmi
- 5 — Padişah-ı islâm ve sehinşah-ı zafer âlâm Sultanülberreyn ve hâkanülbahreyn.
- 6 — Hadimilharemeynişşerifeyn Essultan ibnissultan essultan Mehemmed Han
- 7 — İbnüssultan İbrahim Han İbnüssultan Ahmed Han Halledallahü hilâfetehü ilâ
- 8 — Yevmilmizan hazretlerinin taraf-ı bâhirüşşerefelerinden bin altmış sekiz senesinde
- 9 — Vaki Erdel seferine serdar tayin buyrulan Vezir-i âzam müşir-i efham Nazım-ı menâzihilümem
- 10 — İzzetlû ve saadetlû Mehmed Paşa hazretlerinin avni rabbâni ve nusrat-ı samedânî birle fetih
- 11 — Eyledikleri Yanova kalesi sahrasında sulh-ı âtiyülbeyana müttefikin olup
- 12 — Zeyl-i kitabta mastûrülesâmi olan vüzera-yı izam ve ümera-yı kiram ve mîrimiran
- 13 — Ve Yeniçeri ocağı ve ağaları ve altı bölük halkı ve ağaları vesair erkân-ı
- 14 — devlet ve âyan-ı saltanat mahzarlarında akdolunan meclis-i şer'i şerif-i vâcibüttâzim
- 15 — Vetteşrifte vilâyet-i Erdelde vaki milel-i selâsenin vükelâsı iltimasları
- 16 — Ve ukalâ-yı askerinin ittifakları ile Rakoci Gorgi yerine vilâyet-i merkumede
- 17 — Hâkim nasbolunan Ekakeos Berçskay nam Ban meclis-i mezburda
- 18 — Hazır olduğu halde bu veçhile takrir-i kelâm ve arz-ı me-ram eyledi ki sâbıka.

- 19 — Erdel hâkimi olan mezbur Rakoci Gorgi velinimetine küf-
ran ve ısyan
- 20 — Üzre olmak ile azl ve ref'olunup saadetlû ve azemetlû Pâ-
dişâh-ı
- 21 — Âlempenah hazretlerinin taraf-ı şeriflerinden bu kulları hâ-
kim nasp ve tâyin
- 22 — Olunmağla taahhüt ve iltizam eyledim ki hâlâ vezir-i mü-
şarünileyh
- 23 — Fetheyledikleri Yanova kalesinden mâada Şebeş ve Lugoş
nam kalelerin
- 24 — Dahı miftahlarını teslim idüp ve zikrolunan kaleler mabeyn-
inde ihdas
- 25 — Olunan palankalar ve köyler dahi zikrolunan Şebeş ve Lu-
goş kalelerine
- 26 — İlhak olunup sinur ve hududına bâdelyem tarafımızdan bir
veçhile
- 27 — Taarruz ve müdahale olunmamak üzre ve dahı bu sene-i
mübarekede vaki
- 28 — Olan Erdel seferi mühimmatı için taraf-ı saltanat-ı aliy-
yeden
- 29 — Harç ve sarfolunan hazine mükabelesinde bin kise ak-
çeyi
- 30 — Ancak bu senede hazine-i âmireye teslim itmek üzre ve
dahı vilâyet-i
- 31 — Erdel haracı için beher sene kırk bin altını edâ ve teslim
- 32 — Eylemek üzre ve dahı sâlifülbeyan olan kale ve palanka-
lardan
- 33 — Mürûr ve ubûr iden ebnâ-i sebil ve taife-i tüccar ve sa-
ir sevakin-i kurâ
- 34 — Ve palankalara tarafımızdan bir tarikle ihanet ve hıyanet
olunmamak üzre
- 35 — Ve dahı merhum ve mağfûrünleh sultan Süleyman Han
Hazretlerinin ahid nâme-i
- 36 — Hümâyunlarında vaki olan hudut ve sınırdan inhıraf ve
tecavüz olunmamak üzre

- 37 — Hazret-i İsa alâ nebiyyina ve aleyhisselam hazretlerinin şeriat-ı şerifleri
- 38 — Muktezasınca îman-ı galâz ve şedâd eyleyüp hükûmet-i mezbûreyi
- 39 — (Şür)ût-ı merkume ile kabul eyledim deyu tav'an ikrar eyledikte hâkimi mezburenin!
- 40 — Minval-ı muharrer üzre iltizam ve deruhtesin zeyl-i kitapta masturülesami
- 41 — Olan uzamâ-yı devlet ve kübera-yı saltanat ittifakları ile
- 42 — Vezir-i müşarünleyh hazretleri dahi tasdik buyurduklarında mâhüvelvaki
- 43 — Ketbolundu. Cerâ zalike ve harrere fi evâsit-ı şehr-i Zilhicetüşşerife
- 44 — Lisenete semâne ve sittine ve elf min hicrihi men lehülizzi veşşeref.

Şühûdülhal :

Süleyman Paşa Elvezir Vali-i Rumeli hâlâ	Mehmed Paşa Elvezir Vali-i Bağdad sâbıka	Kenan Paşa Elvezir Vali-i Bûdün hâlâ
Ahmed Paşa Elvezir Vali-i Karaman hâlâ	İbrahim Paşa defterdar-ı şıkkı evvel hâlâ	Mehmed Efendi Reisülküttab hâlâ
Ali Paşa Mirimiran-ı Temeşvar hâlâ	Hüseyin Paşa Mirimiran-ı Eğre hâlâ	Mustafa Paşa Mirimiran-ı Kastamonu
Can Arslan Paşa Mirimiran-ı Silistre	Mustafa Paşa Mirimiran-ı Temeşvar sâbıka	Mustafa Ağa-i Yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli
Ahmed Efendi Kâtib-i Yeniçeriyân hâlâ	Süleyman Ağa Ket-hüdâ-i Yeniçeriyân hâlâ	Hasan Ağa ser Zağarcıyan
Mehmed Ağa Sersamsonciyan	Süleyman Ağa Serhasekiyan	Ömer Ağa Haseki

Süleyman Ağa Serçavuşan-ı ocak	Hüseyin Ağa Muhzır-ı ocak	Mehmed Ağa Kethüda yeri
Mustafa Ağa Orta çavuşu	Mehmed Ağa küçük çavuş	Mehmed Efendi İmâm-ı ocak
Ali Ağa baş Yayabaşı	Osman Ağa baş Bölükbaşı	Mehmed Ağa ikinci Bölükbaşı
Mehmed Ağa Sakabaşı	Mustafa Ağa-i Sipahiyan	Cafer Ağa-i Silâhdaran
Ali Ağa-i Ulûfeci- yân-ı Yemin	Zülfikar Ağa-i Ulû- feciyan-ı Yesar	Ali Ağa-i Gurabâ-i Yemin
Mehmed Ağa-i Gurabâ-i Yesar	Mehmed Efendi Sancaktar	Mehmed Ağa Ket- hüda-i Sadr-ı azam
Velihan Efendi Tezkireci-i evvel	Süleyman Efendi Tezkireci-i sâni	Molla Ahmed Efendi Elmektubî
Hasan Paşazade Hüseyin Bey Ettevkfi	Şaban Ağa Serça- vuşan-ı dergâh-ı âli	Mehmed Ağa Ser- cebeciyân-ı dergâh-ı âli
Mehmed Efendi Muhasebe-i evvel	Ali Efendi mevkufâtî	Mustafa Efendi Mukabele-i süvari

* * *

Bundan sonra Ekos Barçkay'ın, tertip edilen huccet ve şart-nâmeyi kabul edip buna tamamen riayet edeceğine dair vermiş olduğu teminat mektubu geliyor; o da aynen şöyledir:

- 1 — بزاقه که اوس بر حصقای شوکتلو و عظمتلو و قدرتلو پادشاه عالمیناه حضرتلرینک
- 2 — صدراعظم و سرداراکرم حضرتلری اولان عزتلو و سعادتلو و عالی همتلو محمد پاشا
- 3 — حضرتلرینک حضورعالییرینه اردل مملکتده ساکن اولان اوچ طائفه تک
- 4 — اچیلری ایله معاً کلدوکزده و اردل مملکتک نتیجه مصلحتلرینی کورمک اوزره ایکن
- 5 — سعادتلو و سروتلو صدراعظم حضرتلری بو قوللرینه شوکتلو و عظمتلو پادشاه
- 6 — اسلام حضرتلرینک اذن شریفلری ایله اردل حکومتی احسان ایدوب بو قوللرینک
- 7 — مرادی دکل ایکن و قبول ایتمز ایکن شوکتلو و عظمتلو پادشاه اقدم حضرتلرینک

- 8 — خدمت عالیله لیدن و سعادتلو صدراعظم حضرتلرینک فرمان عالیله لیدن رجوع
- 9 — ایتمک ایچون اردل حکومتین قبول ایدوب اشبو شرطلر اوزره یمین ایدرم که بتم
- 10 — طوغری دینم حقیچون و الله تعالینک برلکچیون و حضرت عیسی و روح القدس
- 11 — حقیچون مادامکه اردل حکومتنده ایم شوکتلو و عظمتلو و قدرتلو پادشاه اسلام
حضرتلرینک
- 12 — طوغری قولی اولوب صداقت و استقامت اوزره خدمت ایلم و آستانه دولت
- 13 — مداردن بزه هر نه که فرمان اولنور ایسه قادر اولدوغم مرتبه صداقت و استقامت
- 14 — اوزره یرینه کتورمکه سعی و دقت ایلیهیم و شمیدیکی حالدده سائر اردل مملکتک
- 15 — الجیلری ایله معاً عزتلو و سعادتلو صدراعظم حضرتلرینک حضورعالیله
- 16 — اردل مملکتی ایچون و سائر هر نه احوال سویلشلدی ایسه یرینه کتورمکه سعی ایدهرم
- 17 — و هر نه که ویرمکه سعی ایتمش ایسک جمله سن ادا ایتمکه شرط ایدهر روز و دخی شرط
ایدهرزکه
- 18 — کوزکی راقوجی ایله نه کزولو و نه اشکاره دوستلق ایتمیوب انوکله اصلا بر معامله من
- 19 — اولیه بلکه انی دشمن بلوب ذکر اولنان کوزکی راقوجی بی ایکی و بودهلر ایله
- 20 — بیله اله کتورمکه سعی ایدهر بوز و الیزه کیررلر ایسه آستانه سعادته ارسال
- 21 — ایدهر بوز و بو جمله شرط ایلدو کوزه مخالفت ایدر ایسم شوکتلو و عظمتلو
- 22 — پادشاه عالیناه حضرتلرینک عاصیبی اولمش اولوروز و جمیع عسکر
- 23 — اسلامک دشمنی اولمش اولوروز و الله تعالی حضرتلری بزه
- 24 — قرین اولسون تخریراً فی ۱۶ شهر ذی الحجة الشریفه سنه ثمان و ستین و الف

بمقام

ینوه

بنده

اقا که اوس

برجسقای

- 1 — Biz Ekakeos Bercskay şevketlû ve azametlû ve kudretlû pâdişâh-ı âlempenah hazretlerinin
- 2 — Sadr-ı azam ve Serdar-ı ekrem hazretleri olan izzetlû saâdetlû ve âlî himmetlû Mehmed Paşa
- 3 — Hazretlerinin huzur-ı âlilerine Erdel memlektinde sakin olan üç tâifenin
- 4 — Elçileri ile maan geldiğimizde ve Erdel memleketinin nice maslahatlarını görmek üzere iken
- 5 — Saâdetlû ve mürüvvetlû Sadr-ı azam hazretleri bu kullarına şevketlû azametlû padişah-ı

- 6 — İslâm hazretlerinin izn-i şerifleri ile Erdel hükümetini ihsan idüp bu kullarının
- 7 — Muradı değil iken ve kabul itmez iken şevketlû ve azametlû padihah efendim hazretlerinin
- 8 — Hizmet-i aliyyelerinden ve saâdetlû Sadr-ı azam hazretlerinin fermân-ı âlilerinden rücû
- 9 — İtmemek için Erdel hükümetin kabul idüp işbu şartlar üzre yemin iderim ki benim
- 10 — Doğru dinim hakkıçün ve Allahü teâlânın birliğiçün ve Hazret-i İsa ve ruhükudüs
- 11 — Hakkıçün mademki Erdel hükümetinde im şevketlû ve azametlû ve kudretlû padişah-ı islâm hazretlerinin
- 12 — Doğru kulu olup sadakat ve istikamet üzre hizmet eyleyim ve Âsitane-i devlet
- 13 — Medardan bize her ne ki ferman olunur ise kadir olduğum mertebe sadakat ve istikamet
- 14 — Üzre yerine getürmeğe sâ'y ve dikkat eyleyeyim ve şimdiki halde sair erdel memleketinin
- 15 — Elçileri ile maan izzetlû ve saâdtlû Sadr-ı azam hazretlerinin huzur-ı âlilerine
- 16 — Erdel memleketi için vesair her ne ahval ki söyleşildi ise yerine getürmeğe sâ'y iderim.
- 17 — Ve her ne ki virmeğe sa'yetmiş isek cümlesini edâ itmeğe şart iderüz ve dahi şart ideriz ki
- 18 — Gorgi Rakoci ile ne gizlü ve ne aşikâre dostluk itmeyüp anunla asla bir muamelemiz
- 19 — Olmaya belki anı düşman bilüp zikrolunan Gorgi Rakociyi iki voyvodalar ile²³
- 20 — Bile ele getürmeğe sâ'y ideyüz ve elimize girerler ise Âsitane-i saadete irsal
- 21 — İdeyüz ve bu cümle şart eyledüğümüze muhalefet ider isem şevketlû ve azametlû
- 22 — Padişah-ı âlempenah hazretlerinin âsisi olmuş oluruz ve

²³ İki voyvodadan maksat devlete karşı isyan ederek Rakoci ile birlikte hareket eden diğer Eflak ve Buğdan voyvodalarıdır.

هان کوردی قاضی
 منصف سید علی
 منصف سید علی
 منصف سید علی

المیرته الذي فتح القلاع ونهر البلاد واسكن قبا ارضين موصلت
 من العباد وخرج منها الدين نكلا والدين مغر في البلاد فكلوا
 بانفسه فاكثروا فيها العشا والصلاة على نبيه محمد صاحب البرهان
 القاطع وخياله واصحابه الذين مديسوقم طريق للازمع
 بادشاه اسلام وفتشاه سفر اعلام سلطان امين حاقان بن
 تادم خورشيد الشرفين السلطان بن السلطان السلطان خورشيدان
 ابن السلطان ابراهيم خان بن السلطان خورشيدان خلدو خلافة الى
 يومه لثباته حضرت بركات عرفه لهر خورشيدان بيت المشركين من
 واقع اردل سفرته سردار عيدين بزيان وزير اعظم شرفتم نام سلام
 فرور وسادو خورشيدان حضرت بركات عوزدياني حضرت زكي بده فتحه
 اهدى باري يوزه قلعه سدي حرسند صبح في ايامه متفقين وور
 ذل كتابه مسطورة لاسلمى اذن فداي مغرم و امر به كرم و بون
 ويكوي اوجي و غا ابي والي لوك تاني و غا ابي وسار و كان
 دولت واعين سلطنت محضه زنه عقداوشان جيلان شرم زلف و سبب
 والنزعين و لابت اردان واقع ملثله نك و خلاصه في القماري
 وعقداي عكرت ليقا فلي بيه رتوي كوركي بيه دولت عزونه
 حاكم نصيب و نشان افاكه اوس بر جصعاي نام بان جيلان مزوره
 حاشرا اولدقني سالار بود جوله تفر كرام رتوي كوركي اهدى كوركي
 اردل حاكمي اوان مزور رتوي كوركي وفي خمسة عشرن و سبب
 اوزده ايلان ايله عزله و رتوي سعاد و و خرد و بادشاه
 عالمنا حضرت بركات عرفه تفر خورشيدان بوقوركي حاكم نصيب
 اولمغله تهمرد و ترم ايلدم كه حاله و رتوي كوركي حاكم
 فتح اهدى كوركي ياتوه قلع سدن ماعد شيش و غوش نام قلع كوركي
 رتوي حاشرا بوقوركي سبب اربوب و دكر و زاره قلعه زها بياره سبب

Ekos Barçkay'ın Erdel Kırallığı hakkında Yanova sahrasında imzalanan hüccetin baş tarafı Belleten C. VII

اولان بنفعلور کوردی دکملوئان شیش و نه نرینه
 الحاق اوتوب - خود و مدو وید ایدایه هر نوزان برجه
 مرض و داند اوتان اوند و دخی بوسنه و سکرده و غ
 اولان اردل سفری مانی خون فرزند نعت قدرت
 فرج و در اولان خفته متا بک سندن بیات سینه خیز
 انجو بوسنه فرته و عامر بوم تسلیم اوند و دخی ویت
 اردل فرجی بون بوسنه فرقه نیک اوتوب اوستیم
 ایکل اوند و دخی سالف لسان اولان و اهدون سغه اوند
 مرقد و اید انا سبیل و طاقه و تجار و سازش کون قر
 وینق اوره هر نوزان بره نصیبه اهانت چنانت اوتور اوند
 و دخی مردم و منور سله انا سبیل انا سبیل انا سبیل انا سبیل
 هارینوز و اقع اولان مدو و زردن قرض و عباد و زان
 حضرت عیسی علی نبیا و سلم حضرت نیک شمس شکر
 مستقیمه بان شاعر و شدر بلدی حکومت فرزند
 بدو فرود اید قور ایددی جوعا قر ایددن حکام خوزن
 اول محمد اوند نوز و ده که ذیل کتاب ان شعور انانی
 اولان نتهای دولت و کبری سلطنت عاقبتی اید
 و زیوشان حضرت باری تقدیر و برود قزین مانوع
 سب و شری جوی نیک و حرز فی اوستن نوزی ایددی
 سینه تا و سبک و سبک سبک سبک سبک سبک سبک

سید امانا انور و دخی دعایه	محمد ایشا والی ایددی سبک	کشان ایشا الوردی دخی
احمد ایشا انور و دخی	ابره ایشا دقتر و ارسن و ساما	محمد ایشا سبک ایشا
علی ایشا سبک ایشا سبک ایشا	حسین ایشا سبک ایشا سبک ایشا	محمد ایشا سبک ایشا سبک ایشا
محمد ایشا سبک ایشا سبک ایشا	محمد ایشا سبک ایشا سبک ایشا	محمد ایشا سبک ایشا سبک ایشا

بزاتاه اوس برسدن شوکلو و عظمتلو و قدر تلو بادشاه عالیناه حضرتلر
 صدر اعظم و مرد ارکرم حضرتلری اولان غرتلو ساداتلور عالیه جملودیشا
 حضرتلرک حضور عالینیه ارب مملکتین ساکن اولان اوج طائفه لک
 الجازی ایله معا کلد و مزه واردل مملکتک ایشجه مصلحتلر کورک و زور
 سعادتلو و مردلو و صدر اعظم حضرتلری بوقولرینه شوکلو و عظمتلو بادشاه
 اسلام حضرتلرک اذن تری بفرلری ایله اردل حکومتی احسان ایدر و بولرک
 مرادی دکلر ایکن و قول ایتر ایکن شوکلو و عظمتلو بادشاه اقدم حضرتلرک
 خدمت عالیه لک و سعادتلو و صدر اعظم حضرتلرک فرمان عالیلرک اوج
 ایتمک ایچون اردل حکومتی بوقول ایوب بشو شرطلر اوزره بیله ایکن که نم
 طوغری دیم حقیقون و اینه عالینک و لیکن و حضرت عیسی و روح القدس
 حقیقون مادکله اردل حکومتی شوکلو و عظمتلو و قدر تلو بادشاه اسلام حضرتلرک
 طوغری قولی اولور صدقات استغاثه اوزره خدمت الیم و آسمه دولت
 مداردن زهره که فرمان اولور رایه قادر اولدوغم مرتبه صدقات استغاثه
 اوزره برینه نوره کیمی دولت الیم و عیدکی حالن ساز اولد مملکتک
 الجازی ایله معا عربلو و سعادتلو و صدر اعظم حضرتلرک حضور عالینیه
 اردل مملکتی ایچون و زهره ایوان که سولیشادی ایسه برینه نوره کیمی ایلام
 و زهره که و بریکه کیمی ایتمک ایلمک اولد اینه که شرط ایلم روز و دغی شرط ایلم زور
 کورکی راتوجی ایله ندر کوروشه اشکاره دولتین اعیوب اولکله اصلا و معا یلم
 اولیه ملکه انی دوشمن بلوب ککر اولنان کورکی راتوجی بی اکی و بدیه ایله
 بیله که توره کیمی ایلم بوز و الجزه کور و رایه آستانه سعادتله
 این بوز و بوجله نوط ایلمد و کزوه مخالفت ایدر ایلم شوکلو و عظمتلو
 پادشاه عالیناه حضرتلرک عاصی اولمش اولور و جمع عسکر
 اسلامک دشمنی اولمش اولور و اینه عالی حضرتلری بزه
 قرن اولسون کور کور ۱۶ شهردی ایله الشریفه سنه ثمان و بیست و الف

بسم
نوه

آقاه اوس
برجسته ای

Ekos Barçkay'ın Kırallığı kabul ederek sâdıkanе hizmet edeceğine dair verdiği teminat mektubu

عرض بنده بمقدار بود که

شوکتلو و کرامت او و مهابتلو پادشاهم حالیا از دله کهنه
اردک باش و کیلی و بانی اولان بارحقای اوقوس قولورست
قرق بیک اتون خرابه و یرمک اوزره و سار دست خلی المیا از
متعهد اولدوغی تروط و عهود ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
امرو فرمان شوکتلو و عظمتلو پادشاهم کدر

حالیا بانه زودده بارحقای اوقوس جمله زودده کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن

حالی بنده زودده بانه کله سرحد و دوزخ در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
از دله کهنه کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
بیش زودده کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
زودده کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
سی زودده کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
دو کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
سه کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
چهار کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
پنج کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
شش کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
هفت کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
هشت کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
نُه کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن
ده کونم در ایلمصدقه و غایت یورلق باندن

cemii asker-i

- 23 — İslamın düşmanı olmuş oluruz ve Allahü Teâlâ hazretleri bize
- 24 — Kariyn olsun. Tahriren fi 16 şehri Zilhiccet -üş-şerife sene semâne ve sittine ve elf.

Ekos Barçkay'ın bu teahhüdnamesi ve sulh şartlarını kabul eylemesi üzerine Erdel krallığının kendisine tevcihi hakkında Sadr-ı azam tarafından Pâdişâha bir telhis arzedilmiş ve dördüncü sultan Mehmed de taahhüd ettiği şartlar dahilinde kırallığını kabul ve tasvib eylemiştir. Bu hususa dair Sadr-ı azamın telhisi ve hatt-ı hümayunu aynen şöyledir:

Hatt-ı hümayun:

اردل حکومتی متعهد اولدیغی اوزره وردم.
 عرض بندة بيقمدار بودرکه
 شوکتلو وکرامتلو ومهابتلو پادشاهم حالیا اردل حکومتی
 اردلک باش وکیلی وبانی اولان بارجقای اقس قوللرینه هر سنه
 قرق بیک آلتون خراج ویرمک اوزره وسائر دست خطی ایله یازوب
 متعهد اولدوغی شروط وعهود ایله صدقه و عنایت بیورلمق بابتده
 امر و فرمان شوکتلو و عظمتلو پادشاهمکدر

Hatt-ı hümayun:

Erdel hükümetini müteahhit olduğu üzere verdim.

Arz-ı bende-i bîmikdar budur ki,

*Şevketlû ve kerametlû mehabetlû Pâdişâhım hâ-
 liyâ hükümet-i Erdelin Başvekili ve Banı olan Barçkay Ekos kul-
 larına her sene kırk bin altın haraç virmek üzere dest-i hatt-ı
 [hatt-ı desti] ile yazup müteahhit olduğu şürût ve uhûd ile sadaka
 ve inayet buyurulmak babında,*

Emrû ferman şevketlû ve azametlû padişahımındır²⁴

Bu vesikaların kaydolunduğu defter, ordunun seferde bulunması hasebiyle rikâb-ı Hümayunda tutulan defter olup aslından buraya nakledilmiştir. Tabii en sonundaki telhis, padişaha arzedilen telhisin bu rikâp defterine kaydedilmiş suretidir.

²⁴ Bu vesikaların hepsi Başvekâlet arşivi Divan odası defterleri arasındaki 14 numaralı (defter-i ahkâm ve berevat der rikâb) isimli defterden alınmıştır.

